

EU ´s granskning av Sveriges livsmedelskontroll 2010 – vad blev resultatet?

FAH september 2010

Nils Alesund

08-452 75 98

Food and Veterinary Office, FVO

FVO är

EUs **kontrollmyndighet** med uppgift att genom **inspektioner** kontrollera hur olika länders myndigheter kan garantera ett fungerande tillsynssystem som uppfyller kraven i EUs lagstiftning.

- food and feed safety,
- animal health,
- animal welfare and
- plant health

FVO Irland

- Bildades i april 1997
- Del av DG SANCO (F)
- 160 anställda varav 90 inspektörer
- Ligger idag på en åker 40 km v Dublin
- Internationell arbetsplats
- Resor: ca 1 vecka per månad

Arbetsuppgifter

Inspektionsbesök för att utvärdera:

- ❖ Myndigheter
- ❖ Tillsynssystem

Rapportera:

- ❖ situationen
- ❖ dra slutsatser
- ❖ göra rekommendationer

Uppföljning av:

åtgärder gjorda av landets myndigheter för att avhjälpa brister som påpekats i rapporten

Tre frågor att besvara

- Finns det ett system?
- Kan det fungera?
- Fungerar det?
- DVS
- Kan systemet upptäcka att systemet inte fungerar.....

General audit 2010

- **Fjäderfäkött och fjäderfäprodukter** - 26/1-4/2 2010 (Livsmedelsverket).
- **Övervakningsprogram i importkontrollen, växtskydd** - mars 2010 (Jordbruksverket).
- **Importkontroll av icke-animalsier** - mars 2010 (Livsmedelsverket).
- **Mjök och kött/Hygienpaketet** - april 2010 (Livsmedelsverket).
- **Livsmedelshygien icke-animalsier, inklusive naturligt mineralvatten, allergimärkning** - maj 2010 (Livsmedelsverket).
- **Restsubstanskontroll och användning av läkemedel inom animalieproduktionen** - maj 2010 (Jordbruksverket).
- **Animaliska biprodukter** - september 2010 (Jordbruksverket).
- **Djurskydd** - oktober 2010 (Jordbruksverket).
- **Fiskeriprodukter** - oktober 2010 (Livsmedelsverket).
- **Importkontroll av animalsier (BIP)** - november 2010 (Livsmedelsverket).
- **Djurhälsa** – början av 2011 (Jordbruksverket).

Kontrollerna hittills har berört bl.a:

- Organisation av livsmedelskontrollen, t.ex. samarbete mellan myndigheter. Dessutom med följdfrågor om hur verksamhetsplaner kommer till, hur ledningen följer upp verksamheten, revisionssystemet etc.
- Beredningsplaner
- RASFF
- Hur kontrolleras kommunerna – typ och antal normerande kontroller och länsstyrelsernas kontroll.
- Hur man upphandlar laboratorietjänster och hur vet myndigheterna senare att laboratorierna är ok.
- Kompetens inom kontrollmyndigheterna, utbildning och kompetensutveckling.
- Resurstillgången, tid och personal.
- Hur information till företag och kontrollpersonal sker om lagändringar, nya instruktioner etc.

**FVO särskild revision av
fjäderfäproduktion för att utvärdera
befintliga kontrollsystem
2010-01-26–2010-02-04**

FVO's rekommendationer
En sammanfattning

Nils Alesund

2010-09-29

Rekommendationer

- 4 Den centrala behöriga myndigheten bör se till att den offentliga kontrollen genomförs i alla led i produktionen, bearbetningen och distributionen av foder och livsmedel samt av djur och animaliska produkter, som föreskrivs i avdelning II kapitel I artikel 3.3 i förordning (EG) nr 882/2004. Den bör särskilt se till att den offentliga tillsynen vid alla registrerade livsmedelsföretag omfattar allmän hygienpraxis och registerhållning, i enlighet med artikel 4 i förordning (EG) nr 854/2004.
- 5 De behöriga myndigheterna bör vidta ytterligare åtgärder för att se till att livsmedelsföretagarna uppfyller sina skyldigheter enligt kapitel II i förordning (EG) nr 853/2004 och följer de allmänna och särskilda hygienkrav som fastställs i artiklarna 4 och 5 i förordning (EG) nr 852/2004 för att se till att de brister som påpekats i denna rapport åtgärdas och undviks i framtiden.

**FVO särskild revision av
livsmedelshygien, spårbarhet ,
märkning och buteljerat vatten
2010-05-03--11**

FVO´s rekommendationer
En sammanfattning

Nils Alesund

2010-09-09

Rekommendationer

1. Säkerställa en effektiv samordning mellan alla behöriga myndigheter som är engagerade i offentlig kontroll av livsmedel enligt artikel 4.3 i förordning (EG)
3. Se till att alla kommunalanställda får lämplig utbildning så att de har erforderlig kompetens att utföra sina uppgifter och genomföra offentliga kontroller på ett enhetligt sätt, särskilt när det gäller bedömning av HACCP, märkning och spårbarhet, i enlighet med artikel 6.a i förordning (EG) nr 882/2004.
4. Se till att de offentliga kontrollerna görs med den frekvens som helt stämmer överens med artikel 3.1 i förordning (EG) nr 882/2004.
5. Se till att dokumenterade förfaranden används konsekvent i enlighet med kraven i artikel 8.1 i förordning (EG) nr 882/2004.

Rekommendationer forts.

6. Säkerställa kvalitet och konsekvens i de offentliga kontrollerna på alla nivåer i enlighet med artikel 4.4 i förordning (EG) nr 882/2004.
7. Se till att de provtagningsmetoder som används vid offentliga kontroller säkerställer laboratorieanalysernas mikrobiologiska integritet (artikel 11.7 i förordning (EG) nr 882/2004).
8. Se till att varje behörig myndighet har inrättat förfaranden för verifiering av att de offentliga kontroller de utför är effektiva (artikel 8.3 a i förordning (EG) nr 882/2004).
9. Se till att HACCP bedöms fullständigt av de behöriga myndigheterna enligt kraven i artikel 10.2 d i förordning (EG) nr 882/2004.
10. Se till att spårbarhet och märkning bedöms fullständigt av de behöriga myndigheterna enligt kraven i artikel 10.2 b vi i förordning (EG) nr 882/2004.

Rekommendationer forts.

12. Se till att alla behöriga myndigheter är engagerade i systemet för snabb varning (RASFF) (artikel 50 i förordning (EG) nr 178/2002).

FVO särskild revision av kött och mjölk

2010-06-01--11

FVO's utkast till rekommendationer
En sammanfattning

Nils Alesund

2010-09-29

Rekommendationer

- 1 Se till att beredskapsplaner för nödsituationer som gäller livsmedel finns på kommunal nivå i enlighet med artikel 4 f i förordning (EG) nr 882/2004.
- 2 Se till att riskbaserad offentlig kontroll genomförs regelbundet och så ofta som är lämpligt, i enlighet med artikel 3.1 i förordning (EG) nr 882/2004.
- 4 Se till att verkställighetsåtgärder vid konstaterad bristande efterlevnad tar hänsyn till den bristande efterlevnadens karaktär och kan säkerställa att livsmedelsföretagaren åtgärdar situationen, i enlighet med artikel 54.1 i förordning (EG) nr 882/2004.

Rekommendationer forts

- 6 Se till att livsmedelsanläggningar uppfyller de allmänna hygienkraven i bilaga II till förordning (EG) nr 852/2004 och att offentliga kontroller genomförs på ett sätt som innebär att efterlevnaden kan verifieras, i enlighet med artikel 4.2 i förordning (EG) nr 854/2004.
- 8 Se till att HACCP-baserade förfaranden är föremål för revision i enlighet med kraven i artikel 4.5 i förordning (EG) nr 854/2004 för att verifiera att livsmedelsföretagare kontinuerligt och korrekt tillämpar sådana förfaranden.
- 11 Se till att den behöriga myndigheten övervakar de kontroller av obehandlad mjölk som utförs enligt avsnitt IX kapitel I del III i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004, vilket krävs enligt kapitel II i bilaga IV till förordning (EG) nr 854/2004.

Sammanfattning av anmärkningar som rör kommunerna

- Provtagning sker endast i begränsad omfattning
- Provtagning sker på ett otillfredsställande sätt
- Bristfällig uppföljning av brister från myndigheternas sida
- Register över personalutbildningar saknas
- Kommunens tjänstemän saknar tillräcklig utbildning om HACCP, granskning av dokumentation och krav på spårbarhet och märkning
- Kommuner uppfyller inte målet om kontroller i högriskanläggningar
- Kommuner känner inte till Livsmedelsverkets riktlinjer för kommunal granskning
- Den offentliga kontrollen fungerar ineffektivt

Sammanfattning av anmärkningar som rör kommunerna forts

- Inspektionsintervallen följs inte
- Kommuner har inte inrättat verifieringsförfaranden, internkontroll el dyl
- Företagens HACCP-planer har inte utvärderats fullständigt och granskningen av den skriftliga dokumentationen var bristfällig
- Kommunala inspektörer hade inte full kännedom m kraven på märkning
- Kommunal beredskapsplan för livsmedel saknades
- Det saknas ca 100 kommunala inspektörer
- Datum saknas när brister skulle vara åtgärdade

Vad händer nu?

- Sverige ska svara på rekommendationerna i varje enskild revision
- Ytterligare revisioner som rör kommunerna är
 - Animaliska Biprodukter, ABP 7 – 16 september 2010
 - Fiskeriprodukter 18 – 29 oktober 2010
- Slutmöte i början av 2011 med samlade slutsatser och rekommendationer.
- Nya preliminära revisioner utanför General Audit 2011
 - Hägnat vilt, livsmedelshygien
 - GMO potatis, odling, import och märkning
 - Material i kontakt med livsmedel
 - Livsmedelstillsatser
- Uppföljning i form av General Follow Up (landsprofil) 2011 eller 2012